

Film van David de Jongh schetst beeld van een aimabele, eerlijke man

Otto Frank was lieve vader

DOOR RIVKA GROENIER

Ter ere van het 50-jarig bestaan van het Anne Frank Huis maakte filmmaker David de Jongh een portret van Otto Frank, de vader van Anne. Van alle onderduikers in het achterhuis was Otto Frank de enige die het concentratiekamp overleefde. Bij zijn terugkeer wijdde hij zijn leven aan het dagboek van zijn dochter, die er postuum wereldfaam mee kreeg.

Een film over Otto Frank was er nog niet en die moest er volgens de Anne Frank Stichting maar eens komen. Filmmaker David de Jongh kreeg daartoe vrije toegang tot het uitgebreide persoonlijk archief van Otto Frank, dat bij de Anne Frank Stichting ligt opgeslagen. „Misschien wel honderdduizend stukken, aan het spitten in die stapel zou je al een heel leven kunnen wijden. Wij hadden een jaar.”

De in 1980 overleden Otto Frank kreeg heftige kritiek op de wijze waarop hij met de erfenis van zijn dochter is omgegaan. Uit antisemitische hoek, maar ook uit de joodse gemeenschap. Maar de film schetst bovenal een beeld van een aimabele, eerlijke man.

Toch was Otto Frank rehabiliteren niet het uitgangspunt van de filmmaker. „Nee, toen ik begon had ik zelf een vaag, negatief beeld van hem, waarvan ik niet weet hoe het is ontstaan. Ik dacht aan de man die het dagboek van zijn dochter heeft afgeschermd, seksuele passages heeft verboden en er misschien ook wel rijk mee is geworden. Bij het maken van de film kwam ik erachter dat hij juist heel liberaal is geweest bij het publiceren van het dagboek. Zo heeft hij passages over menstruatie erin gelaten. Hij wilde niet aan het geld komen, en leidde een extreem sober leven. Mijn beeld veranderde dus totaal, het werd ruimer en positiever.”

De film zit boordevol bijzondere fragmenten die nog nooit op de Nederlandse televisie zijn vertoond. Met fragmenten uit het dagboek was De Jongh bewust spaarzaam. Het moest namelijk over Otto Frank gaan en niet over zijn dochter.

Dat viel niet mee, erkent hij. „De verleiding is heel groot om uitgebreid stil te staan bij Anne, omdat ze zo'n icoon is geworden. Wereldberoemd en ook nog zo'n leuk en interessant meisje. Maar het was juist de bedoeling om de kijker mee te nemen in een reis door het leven van Otto.”

Truitje

Dat is wat hem betreft gelukt, al moesten er daarvoor wel harde keuzes worden gemaakt. „Zo vertelde een van de overlevenden die ik heb geïnterviewd hoe Anne op een dag weigerde een rood truitje aan te trekken naar school, ze had de grootste heisa met haar moeder. Die vrouw vertelde weliswaar hoe Otto intervenieerde bij die ruzie, maar uiteindelijk ging het toch meer over hoe moeilijk Anne was als kind.” Dat stukje heeft de film dus niet gehaald.

Net als het interview met de Japanse vrouw die vertelt over de herkomst van de Japanse uitdrukking Anne's day. „In de jaren zestig, toen die vrouw ging menstrueren, was daar in Japan geen woord voor. Het was taboe. Maar omdat Anne over die menstruatie schrijft in haar dagboek, werd dat in Japan Anne's day.”

Als een ding blijft hangen na het zien van de film, is het wel dat Otto Frank vooral een hele lieve vader was. „In de jaren dertig, de tijd dat vaders vooral het vlees sneden op zondag, maakte hij al praatjes met vriendinnen van Anne. Hij was vriendelijk, open en gastvrij en hield van mensen en kinderen.”

Holland Doc: Otto Frank, de vader van Anne, 22.50 uur, NPS Nederland 2.

Otto Frank in 1960, voor het pand aan de Prinsengracht 265. Ter ere van het 50-jarig bestaan van het Anne Frank Huis maakte filmmaker David de Jongh een portret van Otto Frank, de vader van Anne. FOTO GPD/AFF